

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

SLOVENE

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Podružnica: Novo mesto.

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Novi napadi na sovražno ladje

Italijanska letala in podmornice napadajo sovražno ladje v alžirskih vodah in v Boni Italijanska podmornica vdrla v sidrišče v pristanišču Boni

Vojno poročilo št. 906

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj so bili v Cirenajki srđiti boji med Derno in Bengazijem.

Pri napadu naših loveev na neko, po sovražniku zasedeno letališče v francoski Severni Afriki je bilo nekaj strojev zažganih na tleh.

Sovražne kolone na pohodu so bile obstreljevane z vidnimi uspehi.

Ob alžirskih obalah je skupina italijanskih torpednih letal napadala močno zavarovano sovražno spremljavo ter je potopila dva srednjevelika parnika.

Naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Forni Carla si je izsilila vdor v sidrišče pristanišča v Boni ter je s topovi hudo poškodovala veliko sovražno trgovsko ladjo.

Iz večrajšnjih vojnih poletov se 6 naših letal ni vrnilo.

Stockholm, 17. nov. AS. Vojaški kritik lista »Swenska Dagbladet« piše, da je pri zavezniškem nastopu v Afriki zaposleno vse brodoge in vse gradivo, zbrano v Angliji, kakor tudi ono, ki se

da pripeljati iz Združenih držav. Z ozirom na to, da se zmaga ne more doseči drugače, kakor z napadom na sovražnika v središču njegove obrambe, je zavezniško izkrcanje v Maroku le zapravljanje sil na obronbi in nebitveni točki mogočne evropske trdnjave. Treba se je vprašati, zakaj napad ni bil izveden na primer na belgijski obali, ampak v Afriki. Isti list piše tudi tole: Državni podtajnik Patterson je izjavil, da je za vsakega ameriškega vojaka v Afriki potrebnih 7 ton ladjevia. Vsak vojak ima 3 pare čevljev, ki se hitro porabijo, tako da je treba za vsakega 100 vojakov poslati mesečno 17 parov čevljev.

Berlin, 17. nov. AS. Izvedele so se naslednje podrobnosti o silovitem bombnem napadu Osnih sil na ameriško letališče v Boni: Navzlic Osnemu delovanju sovražnega protiletalskega topništva so v nedeljo prihajali nad letališče v Boni zaporedni valovi bombnikov. Številna sovražna letala so bila uničena na tleh, mnoga druga pa hudo poškodovana. Velike bombe so zadele vzletišče ter so zažgale letalske tope in bencinska skladišča. Osnj lovci, ki so ščitili bombnike, so se spuščili v boj z nasprotnimi letali ter so sestrelili 6 sovražnih letal. Navzlic slabemu vremenu in nevihtam, ki so znatno ovirale pomorsko delovanje, so Osnne podmornice tudi včeraj napadle številne

sovražne ladje in so več ladij potopile, oziroma poškodovale. Pristanišče Bougie je zdaj skoraj popolnoma prazno. Sovražnik mora usmerjati svoje transporte v manj važna središča, kakor Philippeville, kjer pa so jih prav tako naša in silovito napadla Osnna letala.

Rim, 17. nov. AS: Poročilo glavnega zavezniškega stana v Severni Afriki pravi: Osnne podmornice izvajajo močne napade v Sredozemlju.

Linea, 17. nov. AS. Izvedelo se je, da je danes zjutraj prišel v Gibraltar angleški ru-

Pred veselimi dogodkom v vladarski hiši

Rim, 17. nov. AS. Dvorni minister je včeraj pa nalogu Vladarja objavil, da je Nj. kr. Vis. kneginja Piemontska srečno dovršila pet mesecev nosečnosti.

šilec iz alžirskih voda in je pripeljal mnogo ranjencev. Na ladji so se videli očividni znaki dobljenih udarcev.

Rim, 17. nov. AS. Potem, ko so »United Press«, Radio Washington, radio London in drugi viri angleško-ameriške propagande obširno popisovali namišljene podrobnosti o bojih med osemimi silami in angleškimi silami pri Bizerti, pa je posebnim poročilo zavezniškega glavnega stana v Severni Afriki priznalo, da so »poročila o bojih pri Bizerti prezdognja.«

Navodila za proslavo obletnice sankcij

Rim, 17. nov. AS. Glasilo fašistične stranke se z jutrišnjim dnevom spominja sedme obletnice sankcij. Ob tej priliki piše, da sedma obletnica gospodarskega obleganja najde italijanski narod v trdem osvobodilnem boju, ki je povezal vse njegove vrste v vnetem prizadevanju za zmago. Obletnico bodo kakor v preteklih letih obhajali z vnetim delom in vero, s katero bodo potrdili visoko rodoljubje sedmih let, ko se je italijanski narod pod Ducejevim vodstvom dvignil proti spletkam sankcionistov. Fašistke bodo na ta dan prinašale ranjencem po bolnišnicah in zdraviliščih darila ter obiskovale dru-

žine padlih in jim izražale sočustvovanje vseh italijanskih žena. Narodna ustanova za fašistično kulturo bo po vseh večjih krajih začela z delom v 21. fašističnem letu. Prikazali bodo zgodovinske, politične in zakonske razloge, ki so Angleže spravili do tega, da so skušali ustaviti pohod mladih narodov. Zvezni tajniki in tajniki fašijev ter vsi pokrajinski korporacijski svetniki bodo razdeljevali nagrade vsem, ki so se v 10. letu izkazali v narodni gospodarski avtarkiji. Oddelki mladinskih organizacij bodo korakali mimo spomenikov po vseh italijanskih občinah, ki pričajo o krivičnih sankcijah.

Delno priznanje ameriških izgub v Tihem morju

Amerikanci so spremenili japonsko zmago v svojo zmago, da so lažje priznali vsaj del svojih izgub

Tokio, 17. nov. AS. Japonski listi objavljajo na vidnih mestih uradno vojno poročilo o novih podrobnostih pomorske bitke v Južnem Pacifiku blizu otoka Santa Cruz. Listi poudarjajo zlasti izgubo ameriških letalonosilk, ki sta bili ponos evvernoameriške mornarice. »Japan Times Advertiser« piše, da je cesarski stan objavil številke o sovražnih izgubah po skrbno zbranih fotografskih podatkih in dokazih.

Rim, 17. nov. AS. Stefanian piše: Amerikanci, ki so se skupno z Angleži zatekli k načinu snežnega povečevanja številna ladij, ki so sodelovale pri izkrcanju v Severni Afriki, da bi na ta način zmanjšali pomen izgubljenega ladjevja, so našli na druge težave po zgubljeni bitki pri Sotomonskih otokih, kjer so imeli velikanske izgube. Ker je ameriška javnost z nesrpnostjo pričakovala poročila o tej bitki, je severnoameriško mornarsko ministristvo včeraj popoldne »zdalo uradno poročilo, v katerem je kratkoma spremenilo japonsko zmago v severnoameriško zmago. Tako je poročilo severnoameriškega ministristva z največjo lahkoto potopilo 1 bojno ladjo, 3 težke križarke, 2 lanki križarki, 5 rušilcev, 8 prevoznih in 4 tovozne japonske ladje. Ko je poročilo tako naprtilo Japoncem velike izgube, je upalo priznati ameriški javnosti tudi nekaj ameriških izgub. Hitreje, kakor je bila doslej navada, so Amerikanci priznali izgubo dveh lahkih križark in 6 rušilcev. Mornariško ministristvo objavlja tudi, da je v bitki padel kontre-admiral J. Callaghan. Z delnim priznanjem izgub in z namišljeno zmago skuša poročilo dvigniti moralno v javnosti in doseči, da bi javnost poročilo verjela. Pozneje bodo priznali še druge izgube, ko bodo ljudje že pozabil na to »zmago«.

Lisbona, 17. nov. AS. Ob smrti kontreadmirala J. Callaghana, ki je padel v zadnji bitki na Južnem Tihem morju, poroča Reuter, da je bil že preje poveljnik severnoameriške mornarice, zdaj pa je prevzel poveljstvo nad pomorskimi enotami v južnem Pacifiku. Poročilo o njegovi smrti je po Reuterjevem pričevanju povečalo nezadovoljstvo z bitko, ki divja okoli Salomonskih otokov.

Novo napredovanje v Kavkazu

Pri Tuapseju in ob Elbrusu so nemške čete zavzele več bojnih postojank 12.000 tonska prevozna ladja potopljena

Hitlerjev glavni stan, 17. nov. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V prostoru severno od Tuapseja in v področju ob Elbrusu so nemške čete vdrla v globoko postrojene sovražne postojanke in zavzele v napadu več bojnih postojank, deloma v boju ed moža do moza.

Ob Tereku so se ponovni sovražni napadi, izvedeni z oklepnimi silami, izjalovili ob zila-vi obrambi nemške vojske.

Na Kaspiškem morju je letalstvo potopilo eno bencinsko ladjo, dve drugi pa poškodovale.

Bojna letala so z dobrim uspehom nadalje napadala železniške proge vzhodno od Volge. Južnovzhodno od Ilmenskega jezera živahno delovanje lastnih napadalnih oddelkov.

Napadi sovjetskih čet na fronti ob Volhu-vu so se izjalovili v ognju nemške obrambe.

V Cirenajki se borba nadaljuje. Derna je bila od nemško-italijanske vojske po načrtu izpraznjena. Bojna letala so včeraj nastopila proti angleškim kolonom.

Nemška podmornica je iz britsko-ameriškega oskrbovalnega brodogoja za Severno Afriko potopila prevozna ladjo z 12.000 tonami.

Sovražne kolone, ki so bile na pohodu po obalni cesti vzhodno od Bone in v južnem obmejnem področju Tunisa so zaradi naših letalskih napadov utrpel težke izgube.

Posamezna angleška letala so snoči v mraku preletela severozapadno nemško obalo. Zaradi odvrenih bomb je imelo prebivalstvo malenkostne izgube. Izvidniške ladje, protiletalsko topništvo letalskega orožja in vojne mornarice so ob obali Atlantika in Severnega morja sestrelili 7 sovražnih letal.

Angloameriško razočaranje nad Francozi

Berlin, 17. novembra. AS. »Diplomatska in politična korespondenca« piše, da politični učinki angleško-ameriškega napada na ozemlje francoske Severne Afrike niso takšni, kot so jih napadalci prikazovali. Sovražni načrt je bil zasesti celoten Maroko, Alžir in Tunis. Poleg drugih uspehov so Angleži in Amerikanci tudi pričakovali, da bo prešla na njihovo stran francoska mornarica. Ravno tako so upali, da se bodo francoske čete skupno s prebivalstvom v francoski Severni Afriki brezpogojno in z navdušenjem pridružili zaveznikom. Dogodki pa so se drugače zasukali. Francozi so se v Afriki junosko upirali. Francoska mornarica v Toulonu je odbila sodelovanje z napadalcem, dočim so se Dakar, Mers El Kebir in drugi kraji odločili braniti francosko ozemlje proti vsakemu napadalcu. Italijanske in nemške čete se premikajo ne samo po francoskem ozemlju, marveč tudi v Tunisu, v popolnem

soglasju s francoskimi oblastmi. List nato navaja, da zadržanje De Gaullea povzroča v Washingtonu precejšnje nezadovoljstvo in da francoski voditelji v francoski Severni Afriki ne zaupajo Washingtonu. Severnoameriški napad na francosko Severno Afriko je nadaljnji člen v verigi imperializma, s katero bi rad Washington in London zadržila ves svet.

Stockholm, 17. nov. AS. Londonski dopisnik lista »Stockholm Tidning« piše, da je zavezniški položaj v Severni Afriki zelo zapleten, ker so nastala vedno globlja nasprotstva med Francozi, katere silijo, naj se pridružijo Angležem in Amerikancem. Dopisnik poudarja nevoljo, ki jo je povzročil v Londonu in Washingtonu De Gaullejev oglas, v katerem je bilo rečeno med drugim, da De Gaulle noče imeti nobenih opravkov z Darlanom.

Proglas prebivalstvu Tunizije

Rim, 17. nov. AS. General Nehring vrhovni poveljnik osnih čet za Tunizijo, je naslovil sledečo poslanico na prebivalstvo Tunizije, Alžirije in Maroka, kakor tudi na francoske vojake v francoski Severni Afriki:

»Tunizijci, Alžirci, Marokanci in vojaki Francije! Severnoameriške in angleške čete so vzele za pretevo popolnoma lažnive razloge ter so napadle ozemlje francoskega imperija v Severni Afriki, tista ozemlja, ki so jih sile Osi od dneva, ko je bilo sklenjeno premirje, in naprej tenkočutno spoštovale. Sile Osi so sklenile premirje s Francijo in niso mislile pri tem v svoji plemenitosti povzročiti, da bi se v te kraje zanesla vojna. O njej niso dale nobenega povoda, kajti njihova trdna odločitev je bila, da se v te predele ne zanese plamen vojnih nastopov in da bodo ti kraji ostali obvarovani vojnih grozot in živeli v miru in varnosti. Z napadom, ki so ga nad vaše kraje izvedli Amerikanci in Britanci s svojim judovskim zaveznikom, pa so se naselile med vas vse trdote in trpljenje vojne in sedaj mora to

gorje okušati vse prebivalstvo, kateremu smo mi vse to hoteli prihraniti. Voditelj francoske države in vrhovni poveljnik francoskih čet maršal Petain je nejevoljen protestiral proti temu surovemu napadu Angležev in Amerikancev in ukazal svojim vojakom, naj se upirajo do skrajnosti. Toda francoske čete niso same sposobne, da bi nudile močan odpor in učinkovito obrambo proti napadalcu. V takšnem položaju so sile Osi sklenile, da bodo v sporazumu z vlado maršala Petaina zavrnila napad, ki ga je naperil v tem trenutku proti francoski imperiju sovražnik vse Evrope. Osnne čete prihajajo k vam, da bi pomagale francoskim četam braniti vaše ozemlje in da bi zaščitile prebivalstvo. Naši vojaki prihajajo, da bi se ob strani francoskih vojakov borili in branili skupno francosko stvar. Zavoľo tega pozivljem francoske vojske kot tovariše, s katerimi smo združeni v skupni borbi, da združeni zavrtnemo napadalca. Pozivljem tudi prebivalstvo Maghrebna, ki je izrazilo svojo željo po pomoči v tej borbi, katere cilj je vrniti Severni Afriki mir in red, ki ju je porušil brezobzirni napadalec.

Maršal Petain odstavil admirala Darlana

Vichy, 17. nov. AS. Informacijsko ministristvo javlja: Maroški radio je objavil proglas admirala Darlana, ki pozivlje prebivalstvo na očitni odpad. Čim je izvedel za to dejanje je maršal Petain, šef francoske države, naslovil na vse Francoze v domovini in v imperiju sledečo poslanico:

»Admiral Darlan je v svoji izjavi, da jaz nimam več možnosti, da bi mogel ravnati in delati po svoji lastni vesti in korist francoskega

naroda in zato namerava on nastopati v mojem imenu. Nisem človek, ki bi se ustrašil svoje dolžnosti. Kdor si upa trditi nasprotno, mi dela krivico. V trenutku, ko je bila Afrika napadena, sem poveril admiralu Darlanu obrambo francoske suverenitete, katere varuh sem. Ze po prvih nastopih sovražnosti se admiral Darlan ni obotavljal stopiti v pogajanja z napadalcem in dal pregodaj ukaz naj se prenehne streljanje in je tako razrušil disciplino in uničil odpor naših čet. Poveril sem mu večkrat obrambo Afrike. On je to sprejel, hotel preprečiti voditelju upornikov generalu Giraudu, ki bi si rad prisvojil poveljstvo nad četami. Danes pa je Darlan potrdil Giraudovo imenovanje. General Giraud je bil postavljen od neke tuje države in je zanečil vojno na francoskem ozemlju. Admiral Darlan se je s tem izločil iz narodne skupnosti: Sedaj objavljam, da ga razvezujem vseh javnih služb in slehernih pravic do vojaškega poveljstva.«

Govor ministra Lorkoviča

Zagreb, 17. nov. AS. Na ustaškem zborovanju na Susacu je imel hrvatski zunanji minister Lorkovič govor, v katerem je govoril o naslednjih treh glavnih vprašanjih: v zvezi s partizansko gverilo je izjavil, da bo narod prihodnjo zimo priča velikih nastopov, ki bodo pomedlj s partizani. To leto bo organizacija prehrane boljša, kakor je bila lansko leto, ker je vlada storila vse potrebne ukrepe. O problemih notranje politike je dejal, da je revolucionarno obdobje ustasške stranke končano, ker se je gibanje vključilo v državno organizacijo. Red in zakonitost bosta glavna temelja notranje organizacije na Hrvaškem. Minister je zaključil svoj govor s poročilom o zunanji politiki, rekoč, da Hrvači ob strani

močnih zaveznikov Italije in Nemčije gledajo z zaupanjem v bodočnost in v nadaljni razvoj vojne, prepričani v zmago.

Finci potopili tri sovjetske podmornice

Helsinki, 17. nov. AS. V zadnjih 24 urah je bilo na vseh finko-sovjetskih bojiščih veliko ogledniško delovanje. Med Finskimi zalivom in Baltskim morjem so finske pomorske sile pred nedavnim potopile tri velike sovjetske podmornice.

Novo odredbe v Turčiji

Ankara, 17. nov. AS. V Turčiji je bila povišana cena za sladkor in električno energijo. Izšla je tudi odredba, da morajo biti ob 10 zaprti vsi kinematografi, kavarne in drugi javni prostori. Ob isti uri prenehata tudi obratovati avtomobilski in tramvajski promet.

Tudi Nova Zelandija je ogrožena

Buenos Aires, 17. nov. AS: Novozelandski ministristvi predsednik Fraser je svaril prebivalstvo pred pretiranim optimizmom s temi besedami: Ameriške sile, ki se nahajajo na Gualdcanalu in sploh v južnem Tihem morju, se bodo morale vsak čas boriti za svoj lasten, kakor tudi za naš obstoj. Novozelandska obala nikakor ni izven nevarnosti

Kako si zamišlja Cripps izmозgavanje Evrope

Rim, 17. novembra. AS: Stafford Cripps je govoril na mladinskem zborovanju v Londonu izjavil, da bo moral imeti upravo nad Evropo evropski upravni svet in da bodo morale biti na podoben način organizirane tudi druge celine. Nad temi petimi upravni sveti na petih svetovnih celinah bo po Crippsu vrhovni medcelinski svet, sestojel se iz upravnih delegatov iz raznih celin, ki bodo seveda Angleži, Severnoamerikanci, Kanadčani, Avstranci in Južnoafri-

kanci, torej zastopniki vseh ljudi, ki govorijo angleško. Angleška miselnost si torej z drugimi besedami zamišlja pet celin kot pet trgovskih akcijskih družb, ki naj bi ga vodil medcelinski trust. Dejstvo, da je Stafford Cripps postavil ta mednarodni ideal na mladinskem zborovanju, kaže tudi miselnost angleške mladine, ki je Crippsa poslušala, ne da bi ga izžvižgala. Mogoče se je tem dobrih sinovom, nečakom in pranečakom londonskih trgovcev zdelo prav, kar je govoril Cripps ter so se odločili, da se bodo specializirali v računstvu in knjigovodstvu, da bodo lahko dosegli osebno korist od angleške »zmage«.

Vladarjeva zahvala Visokemu komisarju

Kot odgovor na brzojavno čestitko, ki jo je poslal Visoki komisar ob priliki rojstnega dne, je Nj. Vel. Kralj in Cesar blagovolil odgovoriti sledeče:

»Nj. Vel. Kralj in Cesar se zelo prisrčno zahvaljuje vam in prebivalstvu pokrajine za vpludne in prijetne pozdrave.« Minister Kraljeve Hiše Acquarone.

Prejšnjo noč je sneg prvič pobelil strehe

Ljubljana, 17. novembra.

»Se nekam dolgo se je letos zavlekel prihod prvega snega,« so davi ljudje v tramvaju komentirali naglo vremensko spremembo, ki je nastala kar čez noč in je nam prinesla prvi sneg, sicer južen in moker, ki je kmalu je zgodaj izginil s travnikov in njiv. »Že dolgo je po snegu dišalo,« so drugi blagohotno pripominjali, ko je bilo zadnje dneve nebo posebno močno zastrto, napeto in hladno. Človek, ki je zgodaj prihajal v mesto, je lahko opazil po strehah tenko, belo preprogo. Posebno lepo je bila pobeljena streha grajskega poslopja na Gradu, kjer je bilo tudi ntečaj snega po travnikih ob pobočju. Prvi južni sneg je zapadel ponoči. Kmalu po polnoči so začele naletavati prve snežinke kot oglednice, da li je ugoden teren za snežno odejo. Lahno v kosmičih je snežilo tja do prvih jutranjih ur. Ob svitanju je nehalo. Po bližnjih vrhovih, na Krimu, Mokrcu, Sv. Abacu in drugod je zapadlo precej snega, kjer je snežilo že ob zadnjem deževju pred devetimi dnevi. Da je moralo po Dolenjskem in Notranjskem ponoči močno snežiti, so pokazali tudi zjutraj v Ljubljani prihajajoči vlaki, ko so bile strehe vagonov precej zasnežene.

Letos smo dobili prvi sneg, ki nam sicer še ne napoveduje kako hudo in ostro zimo, razmerno pozno, še le v drugi polovici novembra po sv. Martinu, ko so večidelj spravljani že vsi jesenski pridelki. Tu in tam je na njivah že pesa in zelje. Lani je prvič začelo snežiti že 23. oktobra med hudim deževjem. Zadnje tri dni oktobra pa je silno snežilo tako, da sta bila

Ustanovitev Pokr. zveze za zaščito mater in otrok

Visoki komisar je nedavno ustanovil ter podredil neposredno sebi Pokrajinsko zvezo za zaščito mater in otrok. Ta zveza izvaja na široko ukrepe režima za zdravje rase. Posebna naloga zveze je ta, da dobrohotno pomaga materi in otroku z ustanavljanjem materinskih menz za noseče in doječe matere, ki zaradi revščine trpijo pomanjkanje, z ustanavljanjem materinskih posvetovalnic in otroških posvetovalnic, v katerih se materi pomaga v dobi, ko njen otrok raste in ko je pod stalnim nadzorom pediatrov.

Ta pomoč, ki je važna iz rasnih ozirov in ki predstavlja eno izmed najvažnejših točk demografske politike, ki jo je započet Fašizem, je v se-

stavu cele vrste ukrepov, od ustanov za razdeljevanje mleka, moka in drugih živežev do zavetišč in do otroških zavetišč bodisi zakonsko ali nezakonsko rojenih otrok pa tja do zavetišč za doječe matere in za otroke na splošno ter pomoči za noseče in doječe matere, ki ne morejo obiskovati menz, prav tako do razdeljevanja nagrad za priznanje nezakonskih otrok ter do podpiranja in šitenja fizično ali duševno zaostalih otrok, slepcev in gluhtonemih ter do poboljševanja izpriječev.

Zelo značilno dejstvo, v katerem najde svoj zunanji izraz impozantna vrsta ukrepov ne po nekem simbolizmu ali ceremonijeru, temveč po konkretnosti dejanske pomoči, je materinski in otroški dan, ki bo v Ljubljanski pokrajini praznovan že drugi 24. decembra.

Po odredbah Eksc. Visokega komisarja je Pokrajinska zveza O. N. N. M. I. v svoji najnovejši okrožnici izdala primerna navodila za proslavo tega dneva, ki bo kakor lansko leto zaupana okrožnim kapitanatom z izjemo v mestu, v kateri je organizacija poverjena zvezi sami. Proslava, ki se bo izvršila v okviru zbrane intimnosti, bo značilna zaradi razdelitve denarnih nagrad številnim družinam ter revnim materam, ki so obiskovale posvetovalnice zdravstvenega doma z večjo pridnostjo in koristjo s ciljem, da so njihovi otroci higienski vzgojeni ter bodo obenem presojene po eodbi zdravstvenih organov kot najbolj zaslužne po gorečnosti, požrtvovalnosti in odpovali. Razen tega bodo razdeljene otroške opreme novorojenčcem, ki so bili rojeni to leto ter obleka otrokom od 1. do 6 let, ki so posebno revni. Družine v pokrajini, ki mislijo, da imajo potrebne pogoje za nagrade, so vabljene, da se obrnejo na okrožne kapitanate ter na Pokrajinsko zvezo Opera Nazionale Maternita e Infanzia, Pucinijska ulica št. 9, I. nadstropje.

Šport v kratkem

Objava N. Z. Nagrade za mošta, ki so sedelovala pri jesenskem nogometnem turnirju, se lahko dvignete pri nogometni zvezi. Glede nagrade za najbolj fair moštvo je obo po sodniških poročilih ugotovljeno, da moštva Zabjaka, Viča in Dopolavora v turnirju A ter moštva Ljubljane, Marsa, Dopolavora, Zabjaka in Viča niso prejela v teku turnirja nobene kazni ali opomina in se zaradi tega nagrade, dočlene v ta namen, razdele na enake dele med vseh osem omenjenih moštvev.

Tschammerjev pokal potuje v Monakovo. Nemci so zaključili v nedeljo veliko tekovanje za pokal državnega športnega vodja. V berlinskem štadionu sta se sestala finalista Schalke 04 in TSV Manokovo. Do začetka drugega polčasa je bila igra neodločena, potem pa je prišla enajstorica Bavarcev do premoči. Szepen in Willimovski sta zabila vsak po en gol in z rezultatom 2:0 so dobili Monakovčani dragoceno Tschammerjevo trofejo v posei za to zimo.

2400 smučarjev se je udeležilo v Zürichu množičnega državnega teka. Bili so podeljeni v razne razrede, borili pa so se za prvenstvo moštvev. Po štirie tekači so tvorili moštvo, katerih je bilo 600 na startu. V A razredu je zmagala četvorica »Patrie iz Berna.

Gozdni tek v Berlinu. Proga, ki je vodila skozi Grunewald, je merila za prvorazredne tekmovalce 7500 m, za drugorazredne 5500 m, za ženske pa 1200 m. Na dolgi progi je zmagal tekač Borms v 28:05,5 min. Na 5500 m Schlund v 14:29 min. Zmagovalca med ženskami pa je prišelka 1200 m v 4:56,6 min.

Samo trije Finci pred Syringom. V letošnji tabeli svetovnih rekordov v teku na 10.000 m je prišlo do malih sprememb. Med 20 najboljšimi čitamo tudi ime Madžara Szilagyja, ki je postavil letos najboljšo znamko sezone s časom 50:09,4 pa Švedov Peressona, Oestbrinka, Tilmmana in Francoza Lalanna. Vrh razpredelnice je ostal še vedno nespremenjen. Tu vidimo Mackija (Finska) s svetovnim rekordom 29:52,6 pred svojima rojakoma Salminenom s 30:05,8 in Nurmijem s 30:06,2. Na četrtem mestu je nemški rekorder Syring, ki je pred dvema letoma dosegel znamko, ki ga postavlja na častno mesto za Nurmijem.

O Bradlu, svetovnem prvaku v smuških skokih, čitamo, da je sedaj na Tirolskem, kjer vodi z Markusom Mayerjem smučarske tečaje za izobrazbo smuških učiteljev nemške mladine. Bradl je bil dalj časa na bojišču, sedaj pa mu je spet dana prilžnost, da se udelejuvuje v svoji športni panogi.

Dve mednarodni nogometni tekmi sta na sporedu v nedeljo, 22. novembra. V Bratislavi bodo tekmovali Nemci proti Slovakom. Madžari pa se bodo spogledali s Turki. Kje bo ta tekma, nam doslej še ni znano.

Zagrebska Concordia bo slavila o božiču 35-letnico svojega obstoja. Jubilej bo proslavila z vrsto športnih prireditvev, na katerih bodo sodelovali tudi inozemci. Višek proslave bo vsakakor v nogometni tekmi med nemškim prvakom Schalkejem in enajstorico jubilaranta.

SLOVENEČEV KOLEDAR

bo knjiga, ki bo neobhodno potrebna za vsakogar! Naročite ga čimprej, stane le 20.— lir.

Kako se branimo pred posledicami južnega snega

Pod južnim snegom pojmuemo vlažen sneg, ki pada pri temperaturi nad ničlo. Ta pojav je v Ljubljani pogost, zlasti spomladi in jeseni. Južni sneg v pretežni večini slučajev nastane iz dežja (prej dežuje, a pozneje se dež spreminja v sneg). Značilno je tudi, da južni sneg večinoma pada v obliki velikih in gostih snežink. Zato ta sneg naglo prekrija zemeljska tla, strehe, drevesa, telefonske in druge žice itd. Ker je moker sneg težak in se dobro lepi, kmalu tako obteži predmete, da lahko povzroči obšutno škodo. Tako se žice trgajo, drevesne veje pa lomijo. Če pada sneg vztrajno in močno (kot n. pr. 6. oktobra 1936), potem je škoda po vrstovih in gozdovih ogromna. Posebno je nevaren južni sneg, če so drevesa nagosto prekrita z listnato odejo. Tudi promet zelo trpi zaradi debelega mokrega snega. Zaradi mokre snežne odeje je zrak močno prepojen z vlago, kar je nevarno za prehlad. Iz navedenega vidimo, da južni sneg ni zaželen, v pozni pomladi pa je lahko celo katastrofalen.

potrebno ponavljati polivanje večkrat na uro, kar je včasih težko izvedljivo (zlasti ponoči). V takem primeru si lahko pomagamo s tem, da dodamo vodi nekaj kemikalij, ki so značilne kot topilci snega. Sem n. pr. spada bakrena galica, kloristi kobalt, kloristi kalcij in končno tudi navadna kamena sol. Pri tem pa je seveda potrebno dobro poznati vrsto dreves (in zlasti rož), ker se za nekatere rastline nekatere kemikalije lahko strupene. Torej moramo izbirati primerne topilce snega, jih raztapljati v vodi in nato polivati drevesa. Ta način postopanja je tako učinkovit, da zadostuje tudi pri močnem snegu le enkratno polivanje za celo noč (če je seveda raztopina dovolj gosta n. pr. 3-4%).

Ali je kakšna obramba? Moramo reči, da za večje gozdne komplekse ni prave možnosti obrambe, ker bi bila za to potrebna mobilizacija cele armade ljudi, pač pa je za vrtove in majhne gozdne komplekse obramba povsem možna. Sneg namreč sestoji iz majhnih ledenih kristalov. Da raztopimo tak posamezen kristal, je potrebna neka precej velika množina toplote. Težava je zlasti v tem, da toplotni tok prodira zelo počasi v notranjost ledenega kristalka, ker je led že sam po sebi slab prevodnik toplote in poleg tega so ti kristalki pri južnem snegu obdani z gostimi vodnimi hlapi, ki še bolj branijo dotok toplote. Zato se južni sneg kljub temperaturi zraka in predmetov nad ničlo topi počasi in naredi popolnoma zimski razgled. Snežno »lepilo« sestoji iz zmesi kristalov in vode. Kakovost tega lepila pa je odvisna od množine obeh sestavin. Najbolj se sneg lepi, ako znaša množina ledu 80%. 20% pa vode. Ako je ledu in vode enaka množina, nastane neka snežna kaša, ki postane tako spolzka, da se ne more več držati na drevesnih vejah in podobnih predmetih. Iz tega sledi, da ako dodamo južnemu snegu vode, oneposobimo njegovo »lepilno« lastnost in tako rešimo vrt (ozirooma gozd) pred škodo. Vsak vrtnar si mora torej pripriskrbeti posebno vodovodno cev, silniho oni, ki se uporablja za polivanje cest. Ko je južni sneg že dovolj na debelo prekril drevesa, moramo začeti polivati: vodni curek vrže že s svojo mehnično silo večji del snega proč, preostali sneg pa se tako namoči, da bo sam padel na tla. Mokra drevesa pa se bodo še po polivanju dolgo upirala snežni odeji. Ko pa se sneg znova nabere, moramo zopet začeti polivanje itd. V nekaterih primerih pa sneži tako močno, da bi bilo

Poleg škode na vrstovih je škodljiv moker sneg tudi na strehi: voda (nežnica) se zajeti ob snežnih masah in tako preveč namoči streho, da celo v mnogih primerih prodira v stanovanja skozi strop ali stene. Poleg tega je značilno za snežnico, da kemično razjeda strešno gradivo, a še bolj apnec (iz katerega so povečini zgrajene stene). Zato je dobro odstranjevati moker sneg tudi s strehe. To pa lahko dosežemo na isti način kot pri zaščiti vrtov, torej s polivanjem (a potrebno je bolj obilno polivanje!). Odstranitev snega s strehe z lopato je možna samo takrat, kadar je sneg že nehaj padati, ker bi v nasprotnem primeru (če sneg še naprej pada) bilo treba preveč truda. Zato je dobro, če so strehe strmo zgrajene, ker se na njih ne more vzdržati debel, moker sneg. V krajih, ki imajo obilico snega, imajo hiše strme strehe. Pri tem pride v poštev ne samo namakajoči učinek snega, ampak tudi teža snežne plasti: če je sneg en meter visok, potem se streha lahko zruši ali se vsaj upogne. Tudi zidovi so preobremenjeni in zato pokajo. Strme strehe pa že zaradi svoje ohlike preprečujejo nabiranje prevelikih snežnih mas. To dejstvo tudi prihaja v poštev za suhi sneg, ker je tudi ta v velikih množinah nevaren, da napravi škodo.

Poleg vsega pa nakopičene snežne mase padajo s strehe in so zato lahko smrtno nevarne. Strme strehe te pomanjkljivosti nimajo; pri manj strmih si pomagamo z čiščenjem ali s posebno ograjo ob strešnih žlebovih.

Bolgarija gradi donavske ladje. Bolgarski promet na Donavi se vedno bolj razvija. Za osebni promet so dali v obrat tri nove parnike. Sedaj je izdelan načrt za velikopotezno obnovo donavskega ladjevja, ki pa bo zahteval skupno 600 milij. levov. Načrt računa z zgraditvijo 1 osebne ladje, 8 motornih ladij in 30-40 vlačilcev, 5 tankovskih vlačilcev in 3 parnih vlačilcev.

Gospodarstvo

Italijansko-nemški gospodarski sporazumi. Dne 11., 12. in 13. novembra so se na Dunaju sestali zastopniki nemške in italijanske trgovine, da bi razpravljali o vprašanjih medsebojne zamenjave. Italijansko delegacijo je vodil nar. svetnik Dal'Orto, predsednik konfederacije trgovcev, nemško pa dr. Hayler, predsednik državne skupine trgovcev.

Fuzija v italijanski papirni industriji. Papirnice Burgo s sedežem v Verzuolo in glavnic 190 milijonov lir se bodo fuzionirale z Vodnoelektrično družbo Monoiso z glavnic 50 milijonov lir. Prvotno je slednja družba nameravala prenesti aparat v papirnico Burgo vodnoelektrično napravo v Cacinere. Zaradi tega tudi papirnica Burgo ne bo zvišala glavnic samo od 190 na 215 milij. lir, temveč od 190 na 240 milij. lir.

Nova oblačilna karta v Nemčiji. Te dni so začeli tudi v Nemčiji razdeljevati oblačilno karto za novo dobo, ki sega od 1. januarja 1943 do 30. junija 1944, torej bo imela veljavnost 18 mesecev. dočim je sedanja karta veljala od 1. avgusta 1941 do 31. decembra 1942, torej za 16 mesecev. To je sedaj že četrta karta v vojni. Nova karta predvideva važno novost: za nakup moških oblek ter moških in ženskih plaščev bo potrebno sedaj dati ne samo karto, temveč tudi posebno dovolilnico za nakup. Zato pa bo zmanjšano število točk, ki jih bo treba oddati. Tako n. pr. je bilo za moške zimske plašče potrebnih 30, za ženske 20 točk, odslej pa bo potrebnih samo 20 točk.

Centralizacija gospodarske propagande v Belgiji je nameravana. Vsaka reklamna in anončna družba bo morala zaprositi za dovoljenje obratovanja.

V vsako hišo »Slovenca«!

CESARICA S TRPEČIM SRCEM

Ker je bil vojvoda Maksimilijan stalno odsoten, je morala njegova družina zelo dolgo bivati v gradu Possenhofen in mali Elizabeti se je to zelo dopadlo.

Ko je v začetku leta 1853. vstopila v svoje 15. leto, so se že začele opažati na njej poteze zanimive osebnosti.

Bila je velika, vitka, zelo gibčna, harmoničnih potez, posamezni telesni deli pa so že napovedovali vso bodočo lepoto. Imela je krasne, bogate lase, visoko čelo pa je gospodovalo nad nežnim obrazom. Ves izraz obraza pa je bil v očeh, ki so sijale v globlini in jih je od časa do časa prešinil čuden, zasnanjan, miren pogled. To je bil pogled plahе srne, ki je bila pripravljena vsak hip pobegniti.

Značaj je bogato označeval očeta, ki je silno skrbno in nežno skrbel za tega svojega otroka.

Na sprehodih s svojim očetom se je toliko pogovarjala o naravi, o cveticah, o lepoti jutranje zarje in sončnega zahoda, sanjala sta skupno o pesmi mesečine in prepevala slavo zvezdnatemu nebu.

Od njega je tudi podedovala strast za gibanje na zraku. Oče je napravil iz nje neutrudnega pešca, amazonko in neustrašeno pristašino lova na divje živali.

Prav tako pa se je med sprehodi po gozdovih navdušila za preprosto kmetško življenje, rada se je pogovarjala s kmeti in zahajala v njihove kočice ter sedela za njihovo skromno mizo. Iz teh kmetških domov se je vračala s preključajočim smreem. Kako so se ji v primeri s tem monakovski saloni zdeli ponarejeni, dolgočasni in domišljivi.

Dasi je bila na svoje brate in sestre zelo navezana, saj se je udeleževala vseh njihovih podjetij in iger, vendar ni podlegla njihovemu vplivu.

Med njimi pa je najbolj ljubila svojo mlajšo sestro Marijo, ki je bila ponosna in viteška; njeno romantično junaštvo se je nekaj let pozneje uveljavljalo na prestolu neapeljskih kraljev.

Tej svoji sestri je brez dvoma Elizabeta vrapala idilični roman, ki ga je tedaj doživljala in ki ji je odprl vrata v bolečine ljubezni. Elizabeta je na dvoru srečala lepega mladeniča, mladega grofa Riharda, ki je imel tako bleščeče oči in tako čudovit glas, da jo je popolnoma presunilo. Izmenjala sta nekaj ljubeznivih besed. Poslej je Elizabeta mislila samo nanj, Bila je kakor začarana.

Že nekaj časa si je drznila svoje srčne utripe zaupati kratkim stihom, v katerih se občuje vpliv pesnika Heineja, zlasti pa njegove »Nočne pesmic in »Intermezza«. Skrbno je skrivala te svoje pesmi, ki jih je pisala v majhen zvezek. Skrit je bil v globlini predala, kakor da bi bil najdragocenejši zaklad njene duše.

Sama sebi se tako izpoveduje:

Ah, Vaše temne oči!
V Vas sem strastno se zazrla,
Vaša slika v sreju gorl
in nikdar ne bo v njem več zamrla!

Večkrat se ji je posrečilo srečati lepega mladeniča in mu priznati vso ljubezen.

Toda gorje! Njeno sramežljivo ljubezen so kmalu odkrili. Prav hudo so jo osteli in svojega viteza ni smela več videti:

Mlada in sveža ljubav,
blestiš se kot mesec maj —
pa je jesenski dež pal,
in vse je uničeno zdaj!

Zdaj daleč od mene si. Kje?
Ne vidijo več Te oči,

Le k Tebi sree hrepeni —
a kam in kako, ne ve...

Toda upanje je prazno, čakanje neučakano: lepi Rihard je nedanoma umrl!

Usoda je pala, gorje:
Riharda ni več tod...
Mrtvaški zvonoji zvone...
Usmili se me, Gospod!

Tako se je Elizabeta navdušila za ljubezen in kmalu se ji je ponudila prilika, da se je znova zaljubila, kakor to izpričuje skrivnostna lističa:

Predolgo sem zrla v Tvoj obraz,
in zdaj me zapredel je čar,
vso me prevzel je Tvoj kras —
da zdaj sem začarana stvar.

Ponoči in podnevi, zjutraj in zvečer misli nanj:
Ko mi prvi sončni žarek
zjutraj prinese pozdrav,
vedno najprej ga vprašam,
če Ti poljubček je dal.

Ponoči pa k mesečini
prosim in vzdihujem,
naj tiho to izda Ti —
kako ga poljubujem!

Nesrečna Elizabeta pa ni mogla vžgati ljubezni, ki jo je čutila v sreju. Le prehitro se je njen toliko ljubljani umaknil:

Poslej nič več ne upam,
da se nagnež s ljubeznijo name,
zdaj vem že prekruto resnico:
le vljučno besedo imaš zame...

Usoda pa je že pripravila veličastno maščevanje.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 18. novembra: Odon, opat; Posvečenje cerkve sv. Petra in Pavla; Roman, mučenec.
 Četrtek, 19. novembra: Elizabeta Tiriška, kraljica in vdova; Poncijan, papež in mučenec; Abdija, prerok; Mehtilda, devica.

Najlepša knjiga letošnjega leta bo »SLOVENEČEV KOLEDAR«
 Nad 200 strani — velja samo 20 lir.

— Vsi oni kmetovalci, ki bodo potrebovali propustnice — lasciapassare — za prehod čez kontrolno črto zaradi dela na polju in v gozdu tudi v zimskem času po 1. decembru t. l., naj se do 25. t. m. v času od 9.—12. ure zglase v tajništvo Združenja kmetovalcev zaradi sestave novih seznamov. S seboj naj prinesejo stare propustnice. — Poudarjamo, da po zgoraj določenem roku prijavi ne bomo sprejemali. Združenje kmetovalcev Ljubljanske pokrajine.

— Prvi sneg. Kar čez noč se je čemurno in mrzlo vreme spremenilo in preobrnilo. V nedeljo zelo visoko barometrično stanje 775, v torek zjutraj velikanski padec barometra za 13 mm na 762 mm. Lani 17. novembra smo imeli zjutraj —5,2°C, v torek zjutraj letos pa je bila zaznamovana najnižja jutranja temperatura +0,7°C, ko je bila v ponedeljek dosežena najvišja +2,5°C. Kmalu po polnoči je pritisnil jug, ki se je začel boriti z mrzlim severom. In kmalu so se začele vsipati na zemljo prve letošnje snežinke. Bile so mokre in težke. Snežilo je do zgodnjega jutra med dežjem. Po strelah je bilo zgodaj zjutraj opažati tenke snežne odeje, pobeljeni so bili tudi travniki. Sneg pa je že kaj kmalu izginil, ko je pritiskal jug. Pozneje se je skušalo po malem jasiti. Do torka zjutraj je padlo za 1,2 mm dežja. Temperaturni krivulji za minimum in maksimum kažete kaj zanimivo sliko o gibanju temperature v prvi polovici novembra. Dne 6. novembra je bila zaznamovana prav visoka jutranja temperatura +13°C, ko smo pozneje dne 11. novembra imeli —0,8°C, nakar se je jutranja temperatura do 15. t. m. dvignila na +3°C, ko je spet nato začela padati. Dnevna temperatura je 6. novembra dosegla najvišje stanje +20,6°C, ko je potem začela od dne do dne padati in je sedaj dosegla nizko stanje, nekaj stopinj nad ničlo. Tudi barometrična krivulja kaže raznolikost stanja zračnega tlaka. Dne 7. novembra je bilo le 757,5 mm, ko je nato barometer v nedeljo, 15. t. m. dosegel najvišje stanje 773,1 mm, nakar snet pada.

— Nesreča. Poestnik, 80 letni France Steblaj ima svojo domačijo na Zapotoku pri Zelimlju. Pri delu je tako nesrečno padel, da si je poškodoval hrbtenico. Moral je iskati zdravniško pomoč na kirurškem oddelku v Ljubljani.

»SLOVENEČEV KOLEDAR«
 bo vseboval pregled vseh svetovnih dogodkov — številni zemljevidi bodo dogodke ponazarjali! Koledar stane samo 20 lir. — Naročite ga čimprej!

— Dvojna nesreča. Štiričlanska družina pismonoše Piazi iz Crocette (Treviso) je postala žrtev dvojne nesreče. Jedla je strupene gobe in zdravnik je odredil takojšen prevoz družine v bolnišnico. Ker pa niso mogli dobiti voza, je zdravnik vse štiri naložil na svoj avtomobil in jih odpeljal. Na nekem ovinku pa se je avtomobil prevrnil po pobočju. K sreči so bili vsi le lahko poškodovani. Končno je družina le prišla v bolnišnico, kjer so jo zdravniki popolnoma pozdravili.

— Muzikalična dekla. Violinist Gustav Nenetazzi je prišel od vojaške službe domov in je takoj prijel za gosli, katere je pred leti kupil za 6000 lir. Veliko pa je bilo njegovo presenečenje, ko je ugotovil, da to niso bile njegove gosli. Pred kratkim odpuščen dekla Luigia Turolla, ki je tudi strastna igralka na gosli, se je polastila gosli svojega gospodarja in na njihovo mesto postavila druge, manj vredne gosli.

širite najboljši slovenski list »Slovenec«!

KULTURNI OBZORNIK

Novi Misijonski koledar

Ze nekaj let sem pričakuje mo to publikacijo s posebno radovednostjo, čes, s čim nas bo njen izvrstni urednik Lado Lenček CM tokrat presenečil. Vsako leto je posvečena posebnemu velikemu poglavarju iz misijonske zgodovine in sedanosti, vsako leto jo preveva topla ljubezen do misijonskega dela in velika zaskrbljenost za misijonsko bodočnost. Tudi v tem težkem vojnem letu naša pričakovanja niso bila varana. Letošnji Misijonski koledar bo postavljen v časino vrsto z dosedanjimi.

Vsebinsko in na zunaj je bogat in lep. Posvečen je tisti, ki jo je Pij XI. postavil za posebno zavetnico misijonov — sv. Tereziji Deteta Jezusa, ki bi sama »rada hitela po vsem svetu in oznanjala Tvoje ime, o Boga. Ni ji bilo dano, zato pa je s svetniškimi žrtvami pomagala misijonarjem in posebno po smrti rošila božjih rož na nepregledna misijonska polja. Mirko Kambič CM je svoj spis o njej ljubko ilustriral. Po članku o papežu Piju XII, sledi lep življenjski opis nekdanjega misijonarja Knobleharja, v katerem nam dr. Fr. Jaklič razkriva moza, s katerim se bo slovenska zemlja vedno lahko ponašala. Bil je velik kot človek in misijonar. Njegova žrtev je svetniška. Prelat J. Kalan nas spomni na velikega Barago, ki mu moramo pomagati do oltarja, tako junaške in zglede na njegove kreposti. Hvaležni moramo biti J. Mejatu CM, da se je s toliko pieteto spomnil očeta slovenskega misijonskega dela — dr. L. Ehrlicha. Zaradi njegovih ogromnih zaslug misijonskega vprašanja, v ljubezni do tega dela, v širjenju misijonskega tiska in v včlanjanju v papeške misijonske družbe, posebno v Družbo za širjenje vere. Tudi moramo Slovenci svoje misijonarje vedno močno podpirati v vsakem oziru, da ne obnemorejo. »Nikdar se nisem slišal,« opozarja Fr. Sodja CM v naslednjem članku o Svetovni misijonski fronti, na besede nekoga misijonarja, »da pošilja vojskojoča se armada okrog vojake, da prosjačijo za puške, za topove, strelivo in druge potrebščine. Ves narod plačuje za svojo armado in vsaka družina daje svoje sinove armadi brez razlike tako za mir kakor za vojno. Nekaj podobnega bi morala doživljati tako živahna, ali tako malo oskrbovana svetovna misijonska fronta. Žetev je zares ogromna, ali delavec je malo. Za to žetev je treba imeti le malo razumevanja in srea, pa naš pogled v bodočnost ne bo pesimističen. Ali se bomo od tolikih misijonskih pozivov navdušenih sodelavcev Koledarja dali kaj premagati? Kakšen zgled nam daje ravnatelj misijonske tiskarne v Pekingu lazarist br. Avgust Maes, ki je obhajal leta 1933 svojo osemdesetletnico, ki je bival in delal na Kitajskem od leta 1878 dalje. Njegova kratka biografija, ki jo priobčuje Fr. Sodja CM, je zelo poučna tudi za spoznavanje kulturnih zaslug misijonstva.

Ljubljana

1 Začetek novega dopoldanskega tečaja za italijansko in Institutu za italijansko kulturo v Ljubljani. V ponedeljek se je začel nov tečaj italijanskega jezika pri Institutu za italijansko kulturo v Ljubljani, ki je že devetnajsti. Je to začetni tečaj v dopoldanskih urah v ponedeljek in četrtek od 9.—10. Vpis je še mogoč.

1 Za god sv. Elizabete, velike tretjerednice in vzornice krščanske dobrotelosti, bo jutri, v četrtek (19. nov.), v cerkvi Marijinega Oznanjenja zjutraj ob 6 sv. maša z blagoslovom, zvečer ob 6 molitev sv. rožnega venca, kratek govor in nato slovesne litanije.

1 Martinova nedelja na Rokodelskem odru. Rokodelski oder vsako leto praznuje Martinovo nedeljo. Tudi letos je bila dvorana natrpana do zadnjega prostora. Barry Connorsova komedija v treh dejanjih Roksi je v Gostinčarjevi režiji privabila toliko množico, da bi se zabavala in nasmejala. In so prišli vsi na svoj račun. Zabavna komedija, ki se odigrava v hiši Williama Harringtona, kjer se seznanimo z njegovo družino — z gospo, ki je 25 let sama vse odločevala in bila takoj bolna, ako ni obveljala njena, s hčerko Grace, ki se je vrgla po materi in v živahno mlajšo Roksi, ki živi svoje življenje in je bliže očetu. V ta krog se zapleteta dva snubca, Tony Anderson, ki ga je Grace odslovila, ko se je vnela za Billa Caldwellella, s katerim se je pa tudi sprla. Ta čas so se plette in spletke ljubezenske niti med Tonyjem in Roksi, kar je Grace spravilo iz ravnotežja, a se je končno le vse poravnalo z dvojno zaroko v zadovoljstvo obeh hčera in še staršev. Harringtona je z vsi dovršenostjo in umerjenostjo podal Gostinčar, ki je znal biti ljubezniv in odločen, ko je bilo treba, da je ukrotil ženo, ki jo je vredno svojemu partnerju igrala gdca Kostova. Grace je bila v kreaciji Iribarjeve tudi posrečeno podana, Roksi gdca Merharjeve, ki ji take vloge sležijoc, pa je gotovo zaslužno vzbujala največ priznanja med občinstvom. Nič mesta zaostajala za drugimi iztok in Tukač, ki sta postavila nta oder življenjsko resničnega Caldwellella in Andersona. Scenerija, za katero se zdi, da se v letošnji sezoni posebno trudijo, je bila okusno lepa. Ker bodo igro ponovili, naj je ne zamudi iti gledat, kdor je še ni videl!

1 Svojem interniranec in vojnih ujetnikov. Mestni urad za popis vojnih ujetnikov in internirancev v kresiji, soba 44, vhod z Lingarjeve ulice 1, prosi svoje prijavitelji internirancev in vojnih ujetnikov, ki so se prijavili za podporo pri mestnem socialnem političnem uradu, naj takoj sporoče povratek interniranca iz internacije ali vojnega ujetnika iz ujetništva, prav tako pa tudi vse druge morebitne spremembe.

1 Sv. Miklavž bo tudi letos obdaroval naše malčke in odrasle v frančiškanski dvorani 5. in 6. decembra ob 4 popoldne. Prišel bo z vsem svojim spremstvom. Zato otroci prosite svoje starše, da rezervirajo vstopnice, katere bodo na razpolago od 26. novembra dalje vsak dan od 4. do 6. ure pri blagajni frančiškanske dvorane.

1 Podpornemu društvu za gluhonemo mladino sta darovala v počastitev spomina blagopokojne gospe Ane Javornikove iz žalne gospod rač. sv. Avgust Bukovec in soproga iz Ljubljane znesek 100 lir, za kar jima izreka društveni odbor prisočno zahvalo.

1 Drugi simfonični koncert, ki bo v ponedeljek, dne 23. t. m. bo imel naslednji spored: 1. Beethoven: Simfonija št. 5 v Es-duru, ki je splošno znana pod naslovom »Eroica«; 2. Cherubini: Anakreon, predigra in 3. Smetana: Iz čeških logov in gajev, četrta simfonična pesnitev iz cikla »Moja domovina«. Ta dela bo izvajal simfonični orkester, ki ga tvorijo člani ljubljanskega opernega in radijskega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Maria Sijanca. Koncert bo v velikih unisonih dvorani. Začetek točno ob 18. uri, konec ob 19.15. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticice.

1 Učite se strojepisja. Novi eno- in trimesečni tečaji — dnevni in večerni — prične dne 18. in 19. t. m. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojepisna šola. Največja moderna strojepisnica, razni sistemi strojev. Posebni odelki tudi za dijake-inje. Učnina zmerna. — Novi posebni tečaji za knjigovodstvo, stenografijo, itd. Izhira predmetov po želji. Zahitevajte nove prospekte s slikami. Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska c. 15.

1 Rzne nesreče. Zasebnica 60 letna Ana Bogojevičeva je padla na cesti in si zlomila levo. — 60 letna Ivanka Kovičeva je padla in se hudo potolkla po obrazu. — Vlakovodjeva žena, 67 letna Frančiška Vičičeva, si je pri padcu zlo-

žoni po pravici jokajo. Kar primerno je, da je takoj za tem opisana dvajsetletna doba, odkar izhajajo pri nas »Katoški misijonci, ki pomenijo zrelo vsega misijonskega dela v naši zemlji in vez s tolikimi slovenskimi misijonarji in misijonarkami tam daleč. Daj Bog, da bi se v bodoči dobi ta list obenem z vsem misijonskim delom še bogato razširil in vedno značil eno najbolj odličnih slovenskih kulturnih prizadevanj.

V drugem delu prehaja Koledar k posebnemu letošnjemu poglavju o vlogi in zaslugah žene na misijonski četvi. S. Darina s sebi lastno nežnostjo pesniško opisuje njeno skrivnost, ki je v misijonskem pokliu; prav tako je lep njen sestavek Smehlja. Prva žena misijonarka je Marija, Kraljica misijonarjev. Janez Kopač CM ji poseveča globok članek. Takoj za njim pa podaja St. Boljka CM nekaj zgodovinski pregled ženskega dela v misijonih, ki je nujno zelo skročen, saj kdo bi mogel opisati neizmerno zasluge današnjih 60.000 misijonark v daljnih deželah. Pravilno je, da se Frane Sodja CM še posebej spominja 4—5 tisoč usmiljen in misijonih, med katerimi so najbolj znamenite Tieneinske junakinje-mučenice, katerih zgodbo ganljivo opisuje Tone Rupnik CM. Njegov članek o Misijonarkah-domačinkah je lepo dopolnilo drugih in opozarja na prevažno vprašanje misijonske bodočnosti.

Urednik Lenček v daljši razpravi opozarja na misijonsko zaledje v današnjih dneh, ki da se ne sme izgovarjati z vojsko in domačimi težavami ter se tako oprešiti važnega sodelovanja pri misijonskem delu. Delavnost tudi slovenskih katoličanov za misijone mora tvoriti njihovo resnično zaledje, iz katerega živijo sedaj, posebno pa bodo zaživelj takoj, ko se bodo meje odprle. To sodelovanje mora biti v misijonskih molitvah in žrtvah, posebno pa tudi v skrbnem zasledovanju misijonskega vprašanja, v ljubezni do tega dela, v širjenju misijonskega tiska in v včlanjanju v papeške misijonske družbe, posebno v Družbo za širjenje vere. Tudi moramo Slovenci svoje misijonarje vedno močno podpirati v vsakem oziru, da ne obnemorejo. »Nikdar se nisem slišal,« opozarja Fr. Sodja CM v naslednjem članku o Svetovni misijonski fronti, na besede nekoga misijonarja, »da pošilja vojskojoča se armada okrog vojake, da prosjačijo za puške, za topove, strelivo in druge potrebščine. Ves narod plačuje za svojo armado in vsaka družina daje svoje sinove armadi brez razlike tako za mir kakor za vojno. Nekaj podobnega bi morala doživljati tako živahna, ali tako malo oskrbovana svetovna misijonska fronta. Žetev je zares ogromna, ali delavec je malo. Za to žetev je treba imeti le malo razumevanja in srea, pa naš pogled v bodočnost ne bo pesimističen. Ali se bomo od tolikih misijonskih pozivov navdušenih sodelavcev Koledarja dali kaj premagati? Kakšen zgled nam daje ravnatelj misijonske tiskarne v Pekingu lazarist br. Avgust Maes, ki je obhajal leta 1933 svojo osemdesetletnico, ki je bival in delal na Kitajskem od leta 1878 dalje. Njegova kratka biografija, ki jo priobčuje Fr. Sodja CM, je zelo poučna tudi za spoznavanje kulturnih zaslug misijonstva.

Tako nam Koledar nudj v živahni in raznobarni zunanosti tudi izredno bogato in poučno vsebino, ki jo zaključuje posrečeni povestni in zabavni del, kar je že v tradiciji vseh koledarjev. Uredništvo letošnjega Misijonskega koledarja mora čestitati k iznajdljivosti in se mu zahvaliti za veliko delo za razširjenje misijonske misli med Slovenci, ki jo bo tudi ta koledar uspešno razširjal. Najlepša zahvala bo pač ta, da ga vsak kupi in res preučj. Za 10 lir ga dobi pri misijonarjih na Taboru v Ljubljani. Dr. V. F.

Sovražna ladja, ki so jo zadele bombe italijanskega letala, se potaplja v vodah Sredozemskega morja

mila levo roko. — Čevljarski pomočnik, 21 letni Anton Starič se je močno urezal v desno nogo. — Dijak Albin Gerkman je igral nogomet. Med igro je dobil hud udarec v čelo, da je iskal pomoči v bolnišnici.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama, Sreda, 18. novembra ob 16.30: »Deseti brat«. Red B. — Četrtek, 19. novembra ob 16.30: »Gradbenik Solness«. Red Četrtek. — Petek, 20. novembra ob 16: »Kralj na Betajnovi«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. — Sobota, 21. novembra ob 16: »Oče naš«. Izven.

Opera: Sreda, 18. novembra ob 16: »Gasparone«. Opereta. Red Sreda. — Četrtek, 19. novembra ob 16: »Don Pasquale, Red A. — Petek, 20. novembra: Zaprti (Generalika). — Sobota, 21. novembra ob 16: »Maček v zaključju. Opereta. Krstna predstava. Red Premierski.

ROKODELSKI ODER. Prihodnjo nedeljo ob pol 5 uri popoldne boste za dve uri pozabili svoje skrbi, ko vas bodo igralka in igralci Rokodelskega odra prestavili v svet. A ta boj ne izsiljuje solz, dviga in vedri nas z veselimi preokreti in bistrimi domisleki. — Vstopnice za predstavo Connorsove komedije Roksi dobita v predprodaji v nedeljo od 10, do 12. ure in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrakova 12-1, nadstropje.

FRANČIŠKANSKA PROSVETA otvori letošnjo sezono v nedeljo, dne 22. novembra ob 3. uri popoldne v frančiškanski dvorani, s Ogrinčevu burko in treh dejanjih v Ljubljano jo damo. Predprodaja vstopnic od četrta dalje v trgovini Sifligoj, Frančiškanska ulica in v nedeljo od 9.—12. ure popoldne ter dve uri pred predstavo pri blagajni. Cene od 8 lir navzdol.

RADIO. Sreda, 18. novembra: 7.30 Lahka glasba — 8 Napoved časa — poročila v italijansčini — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovensčini — 12.45 Lahka glasba — 13 Napoved časa — poročila v italijansčini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini — 13.20 Pisano glasbo vodi dirigent Segural — 14 Poročila v italijansčini — 14.15 Novi orkester vodi dirigent Fragna — 15 Poročila v slovensčini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Koncert čelista Cende Sedlbauerja — pri klavirju Marijan Lipovšek — 17.35 Koncert pianista Vincenza Manninija — 19 »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stan-ko Leben — 19.30 Poročila v slovensčini — 19.45 Komorna glasba — 20 Napoved časa — poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini — 20.45 Radio za družino — 21.30 Znanje pesmi izvaja orkester, vodi dirigent Zeme — 22 Predavanje v slovensčini — 22.10 Koncert violinista Sabatinija — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Blewelsova cesta 6, mr. Hošvar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Rdeči križ sporoča

V glavni pisarni avtonomne sekcije Italijanskega Rdečega križa, Gosposvetska cesta 2-11 se naj javijo: Gerzetič Jožica, Serbek Zora, Novak Angela, Grum Andreja, Gole Draga, Potekal Stanislav, Svetina Vladimir, Kolar Gabriella, Held Frančiška, Logar Jože, Božič Franc, Kamensk Blaž, Trampuz Marija, Brinovc Marija, Petelin Olga, Hvala Anton, Wonsch Edvard, Prečanica Vasilij, Strukevi Avgust, Uršič Crnomin, Kralj Franc, Andrežič Antonija, Zobeč Ivan, Strojnik Stefan, Il Stefan, Stibilj Jožefa, Franč Jožef, Čretnik Viktorija, Hren Fant, Černe Angela, Simončič Ana, Zorko Elizabeta, Sotlar Anica, Čebulj Jernej, Korosec Genofeva, Beričič Julija, Likar Jožef, Cotič Josip.

Iz Novega mesta

Se je čas in teden, da se naročite na »Slovenec« koledar in tukajšnji Slovenčevi podružnici. Naročniki »Domoljubca«, »Slovenca«, »Slov. doma«, »Bogoljubca« in »Slov. knjižnice« dobe koledar za ugodno ceno 20 lir. Naročniki iz bližnje in daljne novomeške okolice tudi lahko naroče v naši podružnici. Pohitite, dokler je še čas — ne bo vam žal.

Iz Hrvaške

Slovesen sprejem nemških in hrvatskih čet v Sarajevu. Dne 9. t. m. je prispel v Sarajevo oddelek nemške in hrvatske vojske, ki sta bila prejšnje dni očistila mesto Jajce in njegovo okolico partizanske nadloge. Vojaki so bili navdušeno sprejeti. Sprememba ustaške varnostne službe. S posebno zakonsko odredbo je glavno ravnateljstvo za red in javno varnost prevzelo vse osebe dosedanje ustaške varnostne službe.

Se je čas da se naročite na najlepšo in najcenejšo knjižno zbirko

Naša knjiga - (II. polletje)
 4 KNJIGE

Ze izšla! Kceiper: **GORICANEC**, 330 str., (prodajna cena L 60.—)

Ze izšla: Salvaneschi: **PAGANINI-CHOPIN** 300 str., (prodajna cena L 60.—)

Do konca leta izide: Dickens: **DORRITOVA NAJMLAJŠA**, I-II. del, 800 str. Naročnina za vse štiri elegantno opremljene knjige je L 168.— ali štiri obroki po L 42.—

Naročniki »Naše knjige« imajo pri vseh ostalih naših knjigah 25% popusta

Založba »Naša knjiga«
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
 Pred škofijo štev. 5

čevljar SKRJANEC

78.

SKRJANEC JE BIL ZDAJ KRALJ IN JE VLADAL DEVETI DEZELI, NEKEGA DNE PA SE JE SPOMNIL NA SVOJEGA BIVŠEGA KONKURENTA ZDREGA IN POSLAL PONJ. »KER SI MI S SVOJO NEVOŠČLJIVOSTJO PRIPOMOGEL DO KRALJA, TE HOCEM NAGRADITI: ODSLEJ BOŠ MOJ DVORNI ČEVLJAR!«

79.

ZDREGA JE DOBIL LEPO DELAVNICO IN ORODJE IN ZBIJAL ČEVLEJE ZA DVORJANE. SKRJANEC SE JE MUCIL Z VLADARSKIMI SKRBM, KADAR PA SE JE HOTEL OPOCITI, JE STOPIK Z DREGI, GA OPAZOVAL IN ORUJAL SPOMINE NA VESELE URE, KI JIH JE PREZIVEL OB ČEVLJARSKEM STOLČKU.

KONEC.

A. Fogazzaro

40.

Palaca ob jezeru

»Edita, gospod župnik...«
 Pri teh besedah se je Steinegge s cvetlico v roki približal svoji hčerki, ki je stala nekoliko ob strani poleg ograje.
 Edita se je smehljaje zahvalila in vzela cvetlico.
 Čez nekaj časa pa je vprašala:
 »V kateri smeri je Milan?«
 »Milan... Milan...« je ponavljal don Inocencij in si z desnico zasučil oči: Milan je tam dol na jugu, nekoliko proti vzhodu, prav za tistimi griči.«
 »Gospod,« je zaklicala služkinja skozi okno, »če se hočete vrniti domov, morate pohiteti, ker bo prav kmalu deževalo.«
 Dež! Sonce je tako prijetno sijalo in nihče ni pomislil, da se more vreme v hipu spremeniti. Vendar pa je stara Marta imela prav. Od gora onstran jezera so se vlekli gosti in temni oblaki, ki jih je gnal veter.
 »Marta!« je poklical župnik. »Prinesite dežnik!«
 »Steinegge je ugovarjal, Marta je gospodarju namignila, a ta njene kretanje ni razumel.
 »Kaj je? Prinesite vendar dežnik!«
 Marta je znova še bolj razločno namignila, a zaman.
 »Čemu se obotavljate?«
 Marta je vsa razdražena šla od okna in godrnjala nad čudaki, ki nič ne razumejo. Malo pozneje se je prikazala v vrto z neko zeleno stvarjo v roki, ki jo je s kislim obrazom podala župniku in dejala:
 »Tu imate dežnik! Res primeren je, da ga posodite gospodi. Kaj si bodo mislili o vas v Palači?«

»Kaj naj bi mislili? Če pa nimam drugega. Lepa reč. Dam pač to, kar imam.«
 Res je don Inocencij imel več sreče kot dežnika. Ta potoljena zelena ropotija pač ni zasluzila več imena dežnik, Marta se ni mogla premagati, da ne bi zašepetala Editi:
 »Imel je tako lep in še popolnoma nov dežnik. Podaril ga je. Vse, kar ima, razda.«
 Oče in hči sta odšla po stezi, ki vodi preko travnikov okrog vasi, ob jezeru pa se začne vzpenjati, dokler ne doseže ceste, ki vodi do Palače.
 Marta je medtem stresala svojo nevoljo nad gospodarja, ki ji je kratko odgovorjal:
 »Nisem storil prav? Že dobro. Močite, saj vem, da imate prav.«
 Vesel je bil nove prijateljske zveze. Mislil je na to, da mu bo potom Steineggeja lažje priti v Palačo, kar je tako zelo želel. Ta hiša, ki je bila izven njegove črede, mu je bila bolj pri sru, kot ostalih devet in devetdeset, zbranih okrog cerkve.
 Nebo se je obema Steineggejema še smejalo za hrbtom, pred njima pa je bilo grozde. Ob nekem ovinku je Edita obstala in se ozrla.
 »Poglejte, oče, z idile prehajava k tragediji.«
 »Oh, ne. Nikake tragedije ni.«
 Zunaj vse tako krasno, v sru mojem je lepo!
 »Se še spominjaš naših pesmi, očka?«
 On pa je začel peti:
 Ančka iz Tara, zlato srce,
 v veselju in boli oprlo na me,
 Ančka iz Tara, moja sreča si ti,
 ti moja duša, meso moja in kri.
 Pel je z očmi, polnimi smeha in solz. Hodil je par korakov pred hčerko, da bi mu ne mogla videti v obraz. Bil je podoben dečku, ki sta ga upijanjala vonj cvetočih travnikov in svoboda. Edita ni mislila več na tragedijo, kljub temnim obla-

kom in redkim debelim kapljam, ki so padale na liste platan ob jezeru in ki so risale velike kroge na mirni gladini jezera. Tudi njo je prevzelo veselje. Kdo bi si mogel misliti, da je to tista Edita, ki je prejšnji večer prišla v Palačo? Trgala je cvetlice in jih metala očetu, tekala in peča kakor otrok.
 Nenadoma je obstala, se zazrla v jezero in začela peti neko žalostno pesem.
 »Nikar!« je zaklical oče in stekel k njej.
 Ona pa je smeje se zbežala in zopet začela peti. Vseč ji je bilo, da ji oče ne pusti peti te žalostne pesmi in je uživala nad tem, da ga je dražila. Stekla je zopet naprej in nadaljevala pesem: čez nekaj časa pa je pustila, da jo je oče dohitel in poljubila dlan, s katero ji je zaprl usta.
 »Srečna sem, očka, in bom srečna vedno, dokler ostanem pri tebi. Veš, zdi se mi, da sva oba nekoliko prismojena. Dežuje.«
 Steinegge tega ni opazil. Z velikim trudom je odprl župnikov zeleni dežnik.
 Medtem ko sta nadaljevala pot pod ogromnim dežnikom, je Steinegge izrazil upanje, da bosta zopet videla župnika.
 Edita pa je nenadoma obstala in resno pogledala očeta.
 »Očka,« je dejala, »ali bova midva sploh mogle še ostati tukaj?«
 Steinegge jo je pogledal ves presenečen. Niti malo še ni bil pomislil na to. Sreča, da je imel pri sebi ljubljeno hčerko, je zasučila vse druge misli in skrbi. Edita ga je morala zopet privedi v resnično življenje s tem, da mu je začela gojiti, da ne moreta zlorabljati grofovega gostoljubja. Dejala mu je, da ga čakajo še druge žrtve zaradi nje. Zasmejala se je, ko je ob teh besedah oče spustil dežnik na tla, jo prijel za roke in jo gledal, ne da bi mogel spregovoriti besedico.

»Prav imaš očka,« je dejala. »Bojim se, da nisem dovolj odkritosrčna.«
 Tedaj mu je začela pripovedovati, da ji je tisti uradnik na poslanstvu svetoval, naj se nastani v Milanu, kjer je večje število Nemcev, ki so po večini bogati. Tukaj bo lahko poučevala nemščino, oče pa bo užival zasluženi počitek. Najela si bosta lično stanovanje v kakem zatišju, izven mestnega vrveža, kjer bosta imela dovolj zraka in sonca. Poskrbela bo za nemško kuhinjo in gospod očka bo dobil vsak dan svoj vrček piva. Steinegge je ugovarjal, ker mu pivo ni bilo všeč; Edita pa tega ni vedela in je zato ponavljala, da si bosta lahko privoščila še drugačne priboljške. Ob nedejnih bosta hodila na izlete v bližino in daljnjo okolico. Če bodo posli dobro uspevali, bo gospod stotnik morda od časa do časa lahko jahal s svojo hčerko tudi kam bolj daleč.
 »Ti znaš jahati?« se je začudil Steinegge.
 Edita se je nasmehnila.
 »Da, očka,« mu je dejala. »Ali se še spominjaš, kako rada sem imela konje, ko sem bila še otrok? Ko so se bratrance učili jahati, je ded želel, da naučijo tudi mene. Naučila sem se z lahkoto. Veš, kaj mi je rekel učitelj glasbe, ko me je videl na konju?«
 »Ti znaš tudi glasbo?« jo je še bolj začuden vprašal oče.
 »Saj vendar nimam več osem let, očka! Dejal je, da se vidi, čigava hčerka sem. O moji italijanščini pa ne rečeš nič? Naučila sem se je v zadnjih šestih mesecih.«
 Prav o tem se oče ni mogel uveriti, da namreč nima več osem let. Ob vsem njenem znanju je bil tako prevzet, kakor da bi doživljal kako čudo. Ubogi Steinegge! Ko sta dospela do vrat, se je umaknil, da jo spusti naprej in si je nezavedno snel klobuk z glave.

Jeseničani vodijo v nogometu

Jeseničani vodijo v koroškem nogometnem okrožju s pet točkami, vodijo pa tudi v boksu, ki ima na Jesenicah vedno večje število prijateljev. Jeseniški nogometaši so bili v nedeljo v Kranju, kjer so nastopili v prvenstveni tekmi. Borba je bila hudo žilava in jo je gledalo 800 gledalcev. V prvem polčasu je posrečilo Jeseničanom, da so dosegli po Popru vodilni gol, izenačil pa je v drugi polovici igre Fale in tako je bilo stanje 1:1. Čeprav so Jeseničani izgubili v Kranju eno točko, so ostali kljub temu še na čelu razpredelnice s točko naskoka pred letalskim športnim klubom iz Celovca. Od kranjskega moštva hvalijo časopisna poročila Zorca, Křečka in Slokarja, od Jeseničanov pa vratarja Bruna, Knifca in Razingerja.
 V soboto zvečer so imeli na Jesenicah zanimivo boksarsko prireditev, katero je obiskalo tisoč gledalcev. Jeseničani so bili izvrstno razpoloženi, prav posebno pa Zupan, ki je pošteno obdelal že v drugem kolu Tutschka iz Dunaja. Presenetil je tudi mali Volčič, ki je odpravil po vseh pravilih boksarskega boja nasprotnika Chlado iz Dunaja. Senzacija večera je bila borba med Schieglom (Dunaj) in Baloghom. Tu se je moral Balogh z vsilo otepati, da je zmagal po točkah. Razen omenjenih so nastopili še Pristov, Razinger, Azman (ki je še vedno pod običajno formo) in drugi.

Švica : Švedska 3:1 (1:0)

O švedskem nogometu smo čitali nedavno, da je izredno močan. Saj je enajstotica z Lapponcem Nordakom na čelu premagala najprej Nemce, za tem pa še Dance. Medtem so Švicarji dvakrat zaporedoma izgubili. V nedeljo se je Švicarjem spet nasmehnila sreča: s 3:1 (1:0) so odpravili slavno enajstotico Švedov. Težko bi bilo pojasniti kaj je bilo tokrat Švedom. Ze pri generalni poizkušnji svoje države

reprezentance so pogoreli v Göteborgu, kjer jih je mestna reprezentanca potolkla s 3:1. To je bila za zmagovito moštvo prevroča prha. Glavobol ni izostal. Držal se jih je še v lepi alpski pokrajini, kjer so doživeli tako nepričakovani poraz.

GOSPODJE POZOR! Klobučarna „PAJK“ strokovno očisti, preoblikuje in prebarva vse vrste klobukov po nizkih cenah. Lastna delavnica. Se priporoča Rudolf Paik, Sv. Petra c. 38

Ljubljana, dijaška in ljudska kuhinja bo imela redni občni zbor

v četrtek, dne 3. decembra 1942, ob 5 popoldne v svojem poslovnem prostoru v »Ljudskem domu«. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobritev sklepnega računa za poslovno leto 1941/42, 4. Volitev tretjine odbora, 5. Volitev nadzorstva, 6. Slučajnosti.

Denar še doma

Morete ga naložiti v jako dober namen da obenem v lastno večjo korist. Zavarujete ga lahko z vključbo na posestvo najmanj osemkratne vrednosti. Do 300.000 lir ga moremo sprejeti. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »L. K.« št. 6396.

Mali oglasi

Službe
Jstejo:
 Dekle
 vestna in marljiva vajena pospravljanja boljših sob in drugih del, zeli službo pri boljši družini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Značajna« 6388.

Živali
 Konja
 srednje velikega, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6376.

Službe
Dobe:
 Kuharico
 samostojno, iščemo za takoj k majhni družini. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6360.

Kuharico
 pošteno in čisto, iščemo v centru, Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plača dobra« št. 6385.

Krojaškega pomočnika
 za vsa dela, sprejemem. — Modni salon Slapar — Smartinska cesta 8.

Mizarskega pomočnika
 sprejme, najraje starejšega, Zupan, Rožna ulica, št. 36.

Sobe

Jstejo:
 Gospoditna
 v stalni službi išče manjšo sobico ali kabinet v bližini glavne poste. Ob prostem času je pripravljena pomagati pri delu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6386.

Prodamo

Otroški voziček
 globok, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6284.

Tulipane in krokeze
 originalne holandske smo dobili Sever & Komp. Ljubljana

Črno redkev
 1 kg 1 liro nudi Sever & Komp., Ljubljana.

Pesa in korenje
 naprodaj. Vprašati: Zaloška c. 74, Moste.

Razno

Vloge in prošnje
 v italijanščino sestavlja, prepisuje in razmnožuje, izvršuje vse informacije ter razne osebne usluge »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

V različnih barvah
 lepo izdelane, na željo takoj, naredimo vaše slike za legitimacije. Dijaški in dijakinjske, samo se do 1. dec. popust 20 odst. Pohitite. — Se priporoča: Kocmur Marjan, fotografija, Društvena ulica 34, Prešernova 9.

O čudežu Osram žarnice
 Del prodigio della Lampada Osram

Sembra oggi una cosa semplice avere a disposizione la lampada OSRAM, sicura dispensatrice di luce ottima ed abbondante. Ma quale somma di indagini scientifiche e di lavoro creativo hanno dovuto compiere i laboratori specializzati della Osram per raggiungere l'odierna perfezione! Perfezione che si compendia nelle parole: LAMPADJE OSRAM-D molta luce e poco consumo

Danes se nam zdi naravno, da imamo na razpolago OSRAM žarnice, sigurno razširjevalko odlične in zadosne luči. Toda koliko znanstvenih naporov in ustvarjalnega dela so morali vložiti posebni laboratoriji pri OSRAM-u, da je žarnice dosegla današnja popolnost. Popolnost, ki jo moremo na kratko izraziti z besedami

OSRAM-D ŽARNICE mnogo svetlobe in majhna poraba

Zahvala
 Za vse dokaze sočutja in naklonjenosti ob priliki težke, nenadomestljive izgube našega ljubljenelega soproga in očka, gospoda

Alojzija Lenčka
 ravnateljica Javnih skladišč

za vse poklonjeno cvetje in za številno zadnje spremstvo, izrekamo vsem prisrčno zahvalo. Zlasti se globoko zahvaljujemo rodbinama inž. Rustja in Verovšek za izredno sočustvovanje in nadvse ljubeznivo pozornost in pomoč, ki sta nam jo nudili v naših najtežjih urah, ter cenj, uradništvu in »Javna skladišča« in »Z. Jeras«, ki so mu požrtvovalno priložili na pomoč, da mu rešijo njegovo, za nas tako dragoceno življenje. — Sv. masa zadušnica bo v petek, 20. nov. ob 7. uri v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Paul Lenček s hčerkama.

Skrivnost skrivljene sveče

Roman.
 »Grozili mu boste,« je nadaljeval, »in mu merili naravnost v srce. Drugega ne smete nič storiti.«
 Može se je v zadregi izvijal.
 »Vse bom napravil tako, kot pravite, efendi,« je rekel, »toda...«
 »Tu ni pomislekov,« mu je ostro odvrnil Kara. »Izvršiti morate, kar sem naročil, brez nikakih nadaljnjih vprašanj. Potem boste videli, kaj se bo zgodilo. Jaz bom v bližini. Imam poseben razlog za to igro.«
 »A če bo streljal?« je nadaljeval može, ki je bil vedno bolj v zadregi.
 »Ne bo streljal,« je odgovoril Kara z gotovostjo, »ker njegov revolver ni napolnjen. Sicer pa zdaj lahko gresle, dolgo pot imate še. Ali poznate cesto?«
 Može je pokimal. Prehodil sem jo že prej,« je povedal zaupno.
 Kara se je vrnil v udobno limuzino, ki ga je čakala nedaleč od postaje. Po grško je rekel nekaj šofarju in može se je dotaknil klobuka.
 II.
 Policijski komisar pristav T. Ks. Meredith ni uradovale v New Scotland Yardu. Posebnost javnih zgradb je, da so po načrtu namenjene nuditi kar največje prostora za vse potrebe, a ko so dozdane, se izkaže, da ne zadostujejo za razne od-

delke, ki so se med grajenjem čudovito pomnožile. T. Ks. je imel, kar je bilo znano policiji vsega sveta, svoj zelo razsežni oddelek v Whitehallu, ki je bil stara hiša nasproti trgovskega ministrstva in je napis na starih vratih opozarjal ljudi, da uraduje tam »Policijski komisariat — posebni oddelek.«
 Delokrog Ta. Ksa. je bil zelo velik in različen. Ljudje so pravili — mogoče pa ni bilo res, kakor je čisto z ljudsko govoric — da je bil načelnik »legalnega« oddelka Scotland Yarda. Če bi slučajno izgubili ključke svoje blagajne, bi vam — tako je trdila ljudska govoric — T. Ks. lahko poslal tatu, ki bi vam gotovo odprl blagajno v pol ure.
 Če je živel v Angliji kak znan nepridiprav, zoper katerega ni mogla dobiti policijski nikakih dokazov, da bi utemeljila proti njemu zakoniti postopek, a bi bilo v splošno korist, da bi se izgnal, je bil T. Ks., ki ga je aretirjal, ga spravil v kak voz in ni zapustil svoje žrtve, dokler je ni izkral v pristanišču kakega prijateljskega naroda.
 Ko je bil poslanik neke majhne države, ki je ne imenujemo, odpoklican, da bi se pred svojo vlado zagovarjal, ker se je postavil za nepristni misli naslovi, je neki oddelek, ki ga je nadzoroval T. Ks. — to drži ko pribito — vdrl v hišo njegove ekscelence in vlomil v blagajno, da je našel potrebne dokaze.
 Navajam, kar drži, ponavljajoč samo mnenje verodostojnih ljudi: načelnikov državnih uradov, ki govorijo pritaženo, tajinstvenih državnih tajnikov, ki v odmaknjenih kotih svojih sob mirneje razpravljajo v svojih zaključnih krogih, in jasna poročila ameriških dopisnikov, ki ne oklevajo,

ko gre za to, da seznanijo svoje bralce s takimi odkritji.
 Mi vemo, da je bilo delovanje T. Ksa. v skladu z zakoni, ker je bil neomajljivo odločen, saj trdijo, da je s svojimi jedkimi izjavami o notranji upravi strngoval nekoga ministra, da je v zmedu krivih pričevanj izsledil Deptfordove morilce in da se mu je posrečilo prijeti sira Julia Waghtea, čeprav je skušal zakriti svoje poverebe z bilancami štirinadesetih družb.
 Tretjega marca zvečer je sedel T. Ks. v svojem uradu in se pogovarjal z nekam nezapuim nadzornikom mestne straže, ki je bil Mansus.
 Izraz Ta. Ksa. je bil še mladosten, ker je bil v obraz kar deški in so se mogle samo od blizu opaziti okoli njegovih oči drobne gube in napeta črta ob njegovih ravnih ustih, kar je kazalo, da se bliža štiridesetletje. V mladosti je bil nekoliko pesnik in je izdal zvezek »Gozdnih pesmic«, spomin na katere je v poznejših časih zadoščal, da se je čutil neznanško nesrečnega.
 Bil je zelo obziren, a samozavesten, znal je govoriti nenavadno prepričljivo, a tudi izzivalno. Po objavi neke korespondence in izjavi prejšnjega notranjega ministra je bilo obžalovati, da ni gospod Meredith jemal svojega mesta tako resno, kakor bi bilo pričakovati pri javnem uslužbencu.
 Govoril je torej s poudarkom in postajal nasilen in nenavaden. Uporabljal je besede, ki niso bile kar nič običajne in je podajal svoja navodila in opomine v najbizarnjši frazeologiji.
 Tako se je zdaj zibal na stolici v svojem uradu v vznemirljivo držil in srdito gledal svojega nesrečnega uslužbenca, ki je sedel na robu stolice onstran pisalne mize.

»Toda T. Ks.,« je ugovarjal nadzornik, »res ni bilo mogoče nič najti.«
 Bila je muha gospoda Mereditha, ki je zahteval, da so ga morali tovariški klicati z začetnimi črkami njegovega imena, kar so mu predstojniki tudi zamerjali.
 »Da se ni dalo nič najti!« je razdraženo ponovil. »Sijajno, Mina!«
 In se je tako urno vrnal, da je policijski agent kar vznemirjeno odskočil.
 »Poslušajte,« je rekel T. Ks., divje zgrabil slonokoščeno rezilo za papir in bil z ročem po mizi, da bi dal večji poudarek svojim besedam, »sraka ste!«
 »Redar sem,« mu je odgovoril Mansus potrpežljivo.
 »Redar?« je vzkliknil ogorčeno T. Ks. »Slabši ste ko sraka, polž slinar ste! Dvomim, da bi mogli napraviti kdaj iz vas detektiva!« In je obupno zmajal z glavo nad smehljajočim se Mansusom, ki je bil že v policijski službi, ko je T. Ks. še kot deček trgjal hlače v šolskih klopec. »Ne bister ne iznajdljiv niste, v vas se družji neizkušnost vojaka novince s preprostostjo podeželskega župnika, za mežnarja bi bili!«
 Mansus je njegovo žalitev tiho požrl. Ne more se reči, kaj bi bil odgovoril ali kako novo žalitev bi bil še izzval, če ne bi bil prav tedaj vstopil sam načelnik.
 Načelnik policije je bil ta čas sivolas, že utrujen mož z zakrivljenim nosom in z udrtimi očmi, ki so se lesketale pod lokom sršatih obrvi, in so se ga v njegovem oddelku vili bali razen T. Ksa., ki se ni strahnil na tem svetu nikogar, pred onostranstvom pa le nekoliko. Mansusa je mimogrede pogledal.